

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/24/2016
Identifikačné číslo spisu: 2107222308
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2107222308.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní v o veci výživného plnoletej osoby navrhovateľky L.X., bývajúcej v X., proti osobe povinnej platiť výživné V.X., bývajúcemu v X., zastúpenému advokátom JUDr. Daliborom Kuciaňom, so sídlom v Piešťanoch, Nitrianska 5, o zvýšenie výživného, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 4 C 223/2008, o dovolaní osoby povinnej platiť výživné proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 8. septembra 2015, sp. zn. 9 Co 447/2015, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Trnave z 8. septembra 2015 sp. zn. 9 Co 447/2015 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany rozsudkom z 9. septembra 2011 č. k. 4 C 223/2008-151 zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 19 C 180/91-35 z 13. januára 1992 v časti výživného na navrhovateľku tak, že výživné sa s účinnosťou od 26.7.2007 do 31.12.2008 zvyšuje zo sumy 1 000 Sk mesačne na sumu 5 500 Sk mesačne a s účinnosťou od 1.1.2009 do 2.6.2011 sa zvyšuje na sumu 182,57 eura mesačne. Dlh na zročnom výživnom za obdobie od 26.7.2007 do 2.6.2011 v celkovej sume 6 677,87 eura uložil osobe povinnej platiť výživné zaplatiť navrhovateľke do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie p o právnej stránke odôvodnil s poukazom na § 62 ods. 1, § 62 ods. 2, § 62 ods. 5, § 63 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. Uviedol, že návrh na zvýšenie výživného je dôvodný, avšak navrhovateľke nepriznal zvýšené výživné na sumu 6 000 Sk ako sa toho podaným návrhom domáhala, ale za primerané považoval okresný súd zvýšenie výživného na sumu 5 500 Sk (=182,57 eura) mesačne, čo je zvýšenie o sumu 4 500 Sk (=149,37 eura) mesačne, keď táto suma zodpovedala schopnostiam a možnostiam osoby povinnej platiť výživné a bolo možné z nej pokryť alikvotnú časť odôvodnených životných nákladov navrhovateľky. Ďalej uviedol, že zvýšením výživného od 26.7.2007 zo sumy 1 000 Sk na sumu 5 500 Sk (=182,57 eura) vznikol osobe povinnej platiť výživné dlh na zročnom výživnom za obdobie od 26.7.2007 (deň podania návrhu) do 2.6.2011 (deň ukončenia vysokoškolského štúdia navrhovateľkou) v celkovej sume 6 677,87 eura. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 a ods. 3 časť vety prvej za bodkočiarkou O.s.p.

2. Dňa 6. februára 2015 osoba povinná platiť výživné (ďalej len „odvolateľ“) podala na poštovú

prepravu odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 4 C 223/2008- 151 z dôvodu, že jej napadnutý rozsudok nebol riadne doručený v súlade s príslušnými právnymi predpismi a Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností vo veciach občianskych a obchodných. Odvolateľ zdôraznil, že mu napadnutý rozsudok nebol doručený do vlastných rúk, tak ako to vyžaduje zákon, a preto napadnutý rozsudok dosiaľ nemohol nadobudnúť právoplatnosť a ani vykonateľnosť. Hoci v napadnutom rozsudku bolo uvedené, že osoba povinná platiť výživné je zastúpená právnym zástupcom JUDr. Jiřím Kratochvílom, nemožno s ohľadom na nesplnenie predpokladov p r e v ý k o n európskeho hosťujúceho advokáta a neexistenciu slovenského spolupracujúceho advokáta, ktorému musia byť písomnosti doručované, považovať za riadne právne zastúpenie a spájať s ním následky riadneho doručovania písomností. V podanom odvolaní odvolateľ požiadal súd o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania z dôvodov hodných osobitného zreteľa založených na existencii objektívnych okolností vyplývajúcich zo zavineného postupu Okresného súdu Piešťany pri porušení predpisov upravujúcich doručovanie písomností. Odvolateľ navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrh v plnom rozsahu zamietne a odvolateľovi prizná náhradu nákladov.

3. Krajský súd v Trnave uznesením z 8. septembra 2015 sp. zn. 9 C o 447/2015 odvolanie osoby povinnej platiť výživné odmietol. V odôvodnení uviedol, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu bol odvolateľovi, resp. jeho právnomu zástupcovi, doručený dňa 13. októbra 2011. Lehota na podanie odvolania začala plynúť dňa 14. októbra 2011. Posledným dňom lehoty, kedy naposledy mohol podať opravný prostriedok tak, aby bola lehota na podanie odvolania zachovaná, bol deň 28. októbra 2011. Odvolanie bolo odovzdané na poštovú prepravu 6. februára 2015 (ako vyplýva z pripojenej obálky na č. l. 173) po uplynutí zákonnej 15 - dňovej odvolacej lehoty, teda oneskorene. Zároveň poznamenal, že odvolateľ v odvolaní okrem iného uviedol, že rozsudok mu nebol riadne doručený do vlastných rúk. Odvolací súd však konštatoval, že osoba povinná platiť výživné bola v konaní riadne zastúpená advokátom, všetky písomnosti - teda aj napadnutý rozsudok - boli zasielané súdom tomuto advokátovi. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie osoba povinná platiť výživné (ďalej len „dovolateľ“). Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že jej odvolací súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Toto procesné pochybenie odôvodnil tým, že Okresný súd Piešťany doručoval vyhlásený rozsudok č. k. 4 C 223/2008-151 z 9. septembra 2011 splnomocnenému právnomu zástupcovi osoby povinnej platiť výživné JUDr. Jiřimu Kratochvílovi. Odvolateľ takto doručený rozsudok súdu prvej inštancie nepovažoval za riadne doručený, čím došlo k nesprávnemu ustáleniu začiatku plynutia lehoty na podanie odvolania proti rozsudku. Poukázal na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13.11.2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností vo veciach občianskych a obchodných v členských štátoch EÚ, nakoľko ho zastupoval český advokát, ktorý nespĺňal predpoklady pre výkon európskeho hosťujúceho advokáta s neexistenciou slovenského spolupracujúceho advokáta, ktorému mal byť doručený predmetný rozsudok.

5. K dovolaniu dovolateľa sa vyjadřila navrhovateľka v podaní zo dňa 15. januára 2016 doručenom Okresnému súdu Piešťany dňa 15. januára 2016, pričom uviedla, že dovolanie považuje za ďalšiu účelovú reakciu osoby povinnej platiť výživné, ktorá týmto spôsobuje zbytočné prieťahy vo vykonateľnosti právoplatného a vykonateľného rozsudku. Navrhla, aby odvolací súd dovolanie v plnom rozsahu zamietol.

6. Dovolanie bolo podané pred 30. júnom 2016 v konaní o výživné plnoletých osôb. Na konanie vo veciach výživného plnoletých osôb sa s účinnosťou od 1. júla 2016 vzťahuje zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). Podľa § 395 ods. 1 CMP platí, že ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 395 ods. 2 CMP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Prípustnosť dovolania osoby povinnej bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho

účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (osoba povinná platiť výživné), zastúpený advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 239 O.s.p.

9. V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd uznesením, ktorým odvolanie osoby povinnej platiť výživné odmietol. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie nesmeruje proti uzneseniu v zmysle vyššie uvedených ustanovení O.s.p., preto prípustnosť dovolania z § 239 ods. 1 a 2 nevyplýva.

10. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to účastník konania namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len

na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodíť.

11. S prihliadnutím na obsah dovolania dovolateľa dovolací súd osobitne skúmal, či postupom a rozhodnutím krajského súdu nedošlo k odňatiu možnosti účastníkovi konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

12. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím, napr. ak odvolací súd nesprávne odmietne odvolanie ako oneskorene podané (R 23/1994).

13. Podľa § 204 ods. 1 veta prvá O.s.p., odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Podľa § 57 ods. 3 O.s.p., lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Podľa § 25 ods. 1 veta prvá O.s.p., ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta. Podľa § 47 ods. 1 O.s.p., do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd. Podľa § 49 ods. 1 O.s.p., ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.

14. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, advokát je ten, kto je zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie komora. Podľa § 30 písm. a/, b/ a c/ citovaného zákona, na účely tohto zákona a/ euroadvokát je občan členského štátu Európskej únie alebo iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore, ktorý je oprávnený poskytovať právne služby samostatne na základe profesijného označenia uvedeného v prílohe č. 1, b/ hosťujúci euroadvokát je euroadvokát, ktorý poskytuje právne služby na území Slovenskej republiky dočasne a príležitostne, c/ usadený euroadvokát je euroadvokát, ktorý poskytuje právne služby na území Slovenskej republiky sústavne a ktorý je zapísaný do zoznamu euroadvokátov vedeného komorou. Podľa § 32 citovaného zákona, hosťujúci euroadvokát je pri zastupovaní účastníka konania v konaní pred súdom, v ktorom musí byť účastník konania zastúpený advokátom alebo v ktorom môže byť zástupcom len advokát, a obhajobe obvineného v trestnom konaní povinný spolupracovať s advokátom zapísaným do zoznamu advokátov (ďalej len „spolupracujúci advokát“); inak nie je oprávnený účastníka konania alebo obvineného zastupovať alebo obhajovať. Vzájomnú spoluprácu si advokáti upravia písomnou zmluvou. Podľa § 35 ods. 1 citovaného zákona, hosťujúci euroadvokát je povinný na požiadanie komory, súdu alebo iného orgánu verejnej moci preukázať svoje oprávnenie vykonávať advokáciu v štáte registrácie samostatne pod niektorým z profesijných označení uvedených v prílohe č. 1 a svoje poistenie zo zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s poskytovaním právnych služieb na území Slovenskej republiky; inak nie je oprávnený poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky.

republiky. Podľa § 38 ods. 1 citovaného zákona, usadený euroadvokát je oprávnený poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky za podmienok a spôsobom ustanoveným týmto zákonom. Na účely tohto zákona a osobitných predpisov¹⁵) a v súlade s podmienkami ustanovenými týmto zákonom sa usadený euroadvokát považuje za advokáta podľa tohto zákona.

15. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie doručoval rozsudok č. k. 4 C 223/2008-151 zo dňa 9. septembra 2011 právnenému zástupcovi osoby povinnej platiť výživné, t. j. JUDr. Jiřímu Kratochvílovi, so sídlom AK Petrská 12 Praha, Česká republika, za ktorého prevzala rozhodnutie oprávnená osoba dňa 13. októbra 2011. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 29. októbra 2011 a vykonateľnosť dňa 29. októbra 2011 vo výroku I. a III. a dňa 28. novembra 2011 vo výroku II. Následne osoba povinná platiť výživné podala dňa 6. februára 2015 odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 4 C 223/2008-151 namietajúc, že predmetný rozsudok jej nebol riadne doručený do vlastných rúk, a že v rozsudku uvedeného jej právneho zástupcu JUDr. Jiřího Kratochvíla nemožno s ohľadom na nesplnenie predpokladov pre výkon európskeho hosťujúceho advokáta a samotnú neexistenciu slovenského spolupracujúceho advokáta, ktorému sa majú písomnosti doručovať, považovať za riadne právne zastúpenie a spájať s ním následky riadneho doručenia písomnosti. Zároveň dovolateľ žiadal o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Odvolací súd sa v odôvodnení uznesenia č. k. 9 Co 447/2015-187 zo dňa 8. septembra 2015 obmedzil len na konštatovanie, že nakoľko bol rozsudok súdu prvej inštancie doručený právnenému zástupcovi dňa 13. októbra 2011 a osoba povinná platiť výživné podala odvolanie na poštovú prepravu dňa 6. februára 2015, t. j. po uplynutí lehoty na podanie odvolania, podané odvolanie nemá účinky riadne a včas podaného odvolania a ako oneskorene podané ho odvolací súd odmietol. S námietkou odvolateľa, že splnomocnený právny zástupca, ktorému bol rozsudok súdu prvej inštancie doručený, nesplnil predpoklady pre výkon európskeho hosťujúceho advokáta a neexistenciu slovenského spolupracujúceho advokáta, sa odvolací súd vôbec nezaoberal, resp. v odôvodnení uznesenia sa obmedzil len na konštatovanie, že odvolateľ bol pred súdom prvej inštancie zastúpený advokátom, všetky písomnosti a teda aj napadnutý rozsudok, boli zasielané súdom tomuto advokátovi.

16. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že nakoľko sa odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal s podstatnou námietkou podaného odvolania a teda či odvolanie bolo osobou povinnou platiť výživné podané skutočne oneskorene a to s poukazom na ustanovenie § 25 ods. 1 O.s.p. a ustanovenia § 2 ods. 1, § 30 písm. a/, b/ a c/, § 32, § 35 ods. 1 a § 38 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ako ani sa nezaoberal žiadosťou odvolateľa o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania, došlo v predmetnej veci rozhodnutím odvolacieho súdu k naplneniu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., teda k odňatiu možnosti osoby povinnej platiť výživné konať pred súdom.

18. So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP).

19. O trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v zmysle § 453 ods. 3 CSP.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.